

baix Ebre i que M. P. TEILHARD de JARDIN ha sigut nomenat President de la Société G  ologique de France.

El membre Sr. CODINA presenta larves del coleòpter *Coraebus undatus* F. recollides a Tossa de Mar en quines sureres causen malvestats.

El Sr. President d na alguns esclariments respecte a la pol mica sostinguda per   l contra el Dr. VITAL AZA de Madrid sobre l'abort terapèutic i un resum del treball publicat per ell a "Broteria" respecte a la probabilitat de la secreció interna en el vegetal.

TREBALLS ORIGINALS:

Dr. P. FONT QUER: De flora occidentale adnotaciones.III.—A CODINA: Nota sobre el corc del suro *Coraebus undatus* F. (COL. BUPRESTIDAE).

No havent més assumptes per a tractar el Sr. President aixeca la sessió a les 19 hores, 50 minuts.

De flora occidentale adnotaciones

auctore

P. FONT QUER

III

25.— **Corydalis heterocarpa** (Dur.) Ball, Spicilegium Fl. Maroccanae, p. 314; *Ceratocarpus heterocarpa* Dur.

Hab. in rupestribus umbrosis, calcareis, cacumine montis Esparteros, pr. Mor n, in *Baetica*, cum *Saxifraga biternata*, *Silene mollissima*, *Ranunculo blepharicarpa*, *Fumariis arundana et macrosepala*, *Soncho perenne var. lucidifolio mihi*, etc. *Novus civis florum europaeae*.

26.— **Biscutella didyma** L. var. **baetica** (Boiss Reut.); *B. baetica* Boiss. Reut., Diagn. pl. or., III, 2, p. 41.

Satis divulgata in Baetica: Tarifa, 1. Facinas dicto (F. Q., 17-V-1925), S. Roque (Gros, 26-IV-1922), Alcal  de los Gazules (Gros, 17-IV-1925), Sierra de las Cabras (F. Q., 2-VI-1925), Arcos de la Frontera (F. Q., 15-VI-1925), Ubrique (Gros et F. Q., 18-VI-1925).

Siliculae loculis 3—5 mm. latis. A Biscutella Columnae Ten. vix differt. Prope Arcos et circa Ubrique, var. disco laeve margine ciliata (B. ciliata DC.), cum B. baetica mixta, legi

27.— **Biscutella microcarpa** DC.

Hab. etiam pr. Puerto Real, I. Pinar de Villanueva *dicto* (Gros, 1-IV-1925), Picacho de Alcalá de los Gazules (F. Q., 7-VI-1925), S. Roque (Gros, 26-IV et 3-V-1922).

Les formes típiques, de fruits menudament peluts al disc i a les vores, mesclades amb altres de silícules glabres o solament peludes al disc (*B. scutulata* Boiss. Reut.) a Puerto Real i a S. Roque; o les de fruits completament glabres amb les quals tenen peludets al disc i nets de pel als marges (Picacho de Alcalá).

28.— **Biscutella frutescens** Coss., Notes, n.º 27.

Circa Benaocaz (Baetica) frequens in fissuris rupium calcarearum, supra 900 m. alt; Villaluenga del Rosario, Grazalema, Sierra del Pinar, etc.

29.— **Biscutella montana** Cav., Ic. II, p. 59, tab. 177.

Es una planta rupícola i ombròfila de les muntanyes meridionals de València. Variable, dins certs límits, presenta sempre una fàcies característica per ses fulles en rosetó, cobertes de pèl moix abundant, les tiges escapiformes, amb fulles petites, molt reduïdes. Les fulles del rosetó esdevenen majors que en el tipus en les plantes dels penya-segats del Montgó, Segàrria, Bèrnia, Hifac, etc., fins de 13 cent. en alguns exemplars; a Hifac mateix, per contra, hom en troba de rosetons menuts, amb fulles de 3 cent. només (*B. rosularis* Boiss. et Reut.). En les plantes grandifòlies, les flors solen ésser més grans, amb els pètals de 6 a 6'5 mm., més amples o més estrets segons la forma de les fulles, que són amplemment el·líptiques o lanceolades, generalment sinuades, amb menys freqüència pinnatifides.

Les silícules, glabres en el tipus de CAVANILLES, són hirsutes en altres formes (*B. tomentosa* Lag., in DC.), fet sense importància taxonòmica. Als penyals de Sta. Anna d'Albaida, unes i altres formes hi viuen barrejades, sense que'l tenir els fruits menudament hirsuts alguns exemplars comporti cap diferenciació morfològica d'altra mena. Dominen per tot les *Biscutella* de silícules glabres; de silícules hirsutes no he vist més que les de la Cova Alta de Sta. Anna d'Albaida i les del Cap de Snt. Antoni, prop de Dènia. Les formes típiques les tenen d'uns 8 mm., les latifòlies, del Montgó, Hifac, etc. de 10-12 mm.

Durant la campanya botànica de València, l'any 1923, collírem aquesta *Biscutella*, En Gros i jo, a les localitats següents: Cova Alta d'Albaida (Gros), Xeresa (F. Q.), Segàrria, Montgó (Gros), Cap de Sant Antoni, Hifac, Barranc de Mascarat (F. Q.), Bèrnia (Gros), Puig Campana (F. Q.).

A les costes de les Pitiuses hi descobrirem aquesta planta en les excursions de 1918, 1919 i 1920. Posat que a València no és en lloc estable hom es fa càrrec fàcilment de les lleugeres modificacions amb què la retrobem a Eivissa i Formentera. Varien les fulles per llur grandària, des de 12 i 13 centímetres fins a 2; les formes de fulles curtes de La Mola, de Formentera, corresponen a les d'Hifac, brevifòlies (*B. rosularis* B. R.) També a les Pitiuses les silícules són glabres o hirsutes segons els exemplars. Però, en general, totes les formes insulars són ramoses, la ramificació comença més baixa en la tija principal, i tendeix a endevenir corimbiforme, per l'allargament de les rames i ramells inferiors; les flors, molt nombroses, formen pomells a l'apex de les rames, molt densament apretades. Aquests caràcters m'han semblat prou constants per a justificar la formació d'una varietat insular de la *Biscutella montana* de València. Es la següent:

var. **densiflora, nova:** *Fere a basi, modo subcorymbiformi, ramosa, floribus numerosis ad apicem ramorum dense digestis.*

Hab. in Ebuso, in rupibus maritimis Punta de la Creu, *ubi d. 19 maji 1919, legi (typus); etiam in locis* Cala d'Aubarca (F. Q., 11-V-1920) Cala de Lladalt (Gros, 7-VII-1920), Cala de les Torretes (Gros, 29-V-1918 et 8-VII-1920) *dictis, in parvis insulis* Vedranell (F. Q., 7-V-1920), Vedrà (Gros, 19-VII-1920), *et in Frumentaria insula, loco* La Mola (Gros, 24-IV-1920).

Herman KNOCHE (Flora balearica, II, pàgs. 15-17) afirma que la planta d'Eivissa és una forma o varietat endèmica de la *Biscutella frutescens* Coss. Segurament, KNOCHE, no conegué la *Biscutella montana* Cav., car, altrament, no hauria anat a cercar tan lluny les afinitats de la planta eivissenca. Que les formes de KNOCHE són les meves és cosa certa; ell cita la planta a Aubarca, on la vaig collir jo mateix, i a La Mola de Formentera, pels exemplars d'En Gros que li vaig lliurar. Ell mateix diu de la seva planta que difereix de la *Biscutella* de Cosson per les silícules no engruixides als marges. Doncs essent aquest el caràcter més important de la *Biscutella frutescens*, on és l'afinitat? Per altra banda si KNOCHE ha gués vist vives a la Serrania de Ronda les mates enormes d'aquella formosíssima planta, penjant en els esqueis dels penya-segats, tinc per segur que ni hauria dubtat a considerar-la una espècie de primer ordre, ni hauria cregut possible l'estreta afinitat que suposa amb la *Biscutella* de les Pitiuses.

Molta menys autonomia específica que la de Cosson té la de CAVANILLES. Algunes preteses espècies dels penyalars de Dènia, són formes d'adaptació a una vida rupícola, en l'ambient ombrívol i no massa sec de les bandes obagues, condicions especials que hom troba l mateix a València que a Andalusia, i a les Balears i Pitiuses; o bé els darrers representants de formes ancestrals que s'han mantingut en aquelles condicions de lloc;

han desaparegut a l'entorn. Una d'aquestes plantes és la *Biscutella montana* Cav., subespècie o raça, només, de la *B. laevigata* L., d'amples fulles cobertes de finíssims pèls, quatre o cinc vegades més prims que 'ls d'aquesta darrera i de cutícula menys granelluda.

30.—**B. Haasiana**, *hybr. nov.* (× *B. frutescens* Coss. × *B. laxa* Boiss. et Reut.): *Fere a basi ramosa, sed pauciflora, petalis erectis intense luteis, marginibus siliculorum tumidis. A Bisc. frutescens foliis angustioribus, longepetiolatis, floribus laxè racemosis, petalis luteis, erectis, fructu majore, differt; a Bisc. laxa, foliis longioribus latioribusque, caule magis ramoso, fructibus minoribus marginibus incrassatis, discrepat.*

Hab. in monte Sierra del Pinar, in rupestribus calcareis ad septentrionem spectantibus, ca. 1400 m. alt., inter parentes; d. 12 julii 1925, legi. Clarissimo et amicissimo malacologo Fritz Haas, grato animo, dico.

La *Biscutella frutescens* és molt primerenca. Per això, sens dubte, els autors, i Cosson mateix, no parlen de les flors. Les flors d'aquesta *Biscutella* tenen els pètals molt oberts, en tant que 'ls de les *Biscutella laevigata*, *laxiflora*, *montana*, etc., són erectes; en aquella no oculten els estams, en aquestes sí; són de color de sofre molt pàl·lid en la *B. frutescens*, intensament grocs en les altres.

En l'hibrid × *Biscutella Haasiana*, les flors són com en la *B. laxa*, però els fruits, si bé més grandets, com en la *B. frutescens*, és a dir, amb les vores engruixides. Les fulles, de forma intermedia, i la tija, ramosa com en la *B. frutescens*, però esclarissada i laxiflora com en la *B. laxa*.

Un sol exemplar en trobí a ran dels penyals de la Sierra del Pinar, de Grazalema, mirant al nord, i entre 'ls seus pares.

31.—**Guiraoa arvensis** Coss., Notes pl. crit., p. 98.

Hab. etiam in Regno Valentino: Maigó (F. Q.), mont Cabessó (Gros). Crevillent (F. Q.) (1).

(1) El 29 de juliol d'enguany, a mon regrés d'Andalusia, vaig aturar-me a Crevillent per herboritzar el *Teucrium verticillatum* de CAVANILLES, que aquest autor cita a les collades de vora Sant Gaietà. En havent dinat aní en recerca del *Teucrium* que allí anomenen de manera corrupta *tomello forner*; tan mancades de llenya aquelles terres, les humils matetes del *Teucrium*, a feixos, serveixen per escalfar els forns. Des de la sortida del poble fins a S. Gaietà, hom troba a les garrigues i als ermots no pas el *Teucrium verticillatum* que pinta CAVANILLES en l'es tampa 198 del vol. II dels seus Icones, sinó el de llargues bràcties, el *T. Carolipau* C. Vic.. No m'estranya la confusió de CAVANILLES, per la poca precisió que tenen sovint les seves cites geogràfiques.

Vora'l lloc anomenat «el Terròs», dessota S. Gaietà, trobí la *Guiraoa* que no veié CAVANILLES tot i venir-li de pas, aquest lloc, per anar de Crevillent al coll de dit Sant.

Quina terra assedegada la de Crevillent! Les muntanyoles aspres i brunes, sense arbres, ni herbes, solcades de xaragalls i canaletes secs, i de rambles profundes plenes de còdols. Les rambles s'alegren amb els baladres florits de roses purpúries. llur orna

32.— × **C. florentinus** Lamk. Encycl. méth., II, p. 17 (× *C. monspeliensis* L. × *C. salviifolius* L.); Font Quer, Las Jaras híbridas españolas, n.º 2.

Hab. etiam in Baetica: Alcalá de los Gazules, *inter parentes* (F. Q., 6-VI-1925).

33.— × **C. longifolius** Lamk., l. c., II, p. 16 (× *C. monspeliensis* L. × *populifolius* L. var. *marianus* Willk.); Font Quer, l. c., n.º 3

var. **Grosii**. *nova* (× *C. monspeliensis* L. × *C. populifolius* L. var. *major* Pourr.): *A hybrida typica pedunculis sepalisque exteriorioribus longe et densiuscule hirsutis differt.*

Hab. in quercetis, prope Arundam, l. Los Alcornocales *dicto, ca. 800 m. alt., inter parentes, ubi d. 20 junii 1925. inveni Variat foliis latioribus et angustioribus, calycibus macro et microsepalis, etc.*

34.— × **C. corbariensis** Pourr., Cist., num. 7 et ap. Dunal, in DC. Prodr. I, p. 265 (× *C. populifolius* L. var. *narbonensis* Willk. × *C. salviifolius* L.); Font Quer, l. c., n.º 4

var. **australis**, *nova* (× *C. populifolius* L. var. *major* Pourr. × *C. salviifolius* L.): *A varietate grandiflora Cisti corbariensis pedunculis calycibusque longe hirsutis discrepat.*

Hab. cum priore, prope Arundam.

35.— × **C. Loretii** Rouy et Fouc., Flore de Fr., II, p. 279 (× *C. ladaniferus* L. × *C. monspeliensis* L.); Font Quer, l. c., n.º 7

var. **albiflorus** Rouy et Fouc., l. c.

Hab. in Baetica, pr. Alcalá de los Gazules F. Q., (6-VI-1925), Los Alcornocales, *pr. Arundam* (Gros et F. Q., 20-VI-1925)

var. **maculatus** Rouy et Fouc., l. c.

Hab. in montibus Marianensibus, prope Cordubam, l. Cerro Muriano *dicto, inter parentes, ubi d. 4 majii 1925, exemplarem unicum, inveni.*

36.— **Bartschia spicata** Ram.

Cl. J. CUATRECASAS, haec species, in Catalaunia rarissima, supra Baccivé (Pyr. centr.), d. 15 julii 1924, inveniit.

ment en temps de seca; les figueres de moro mostren ses pales esprimatxades. Els colls són plens d'esparg i d'albardi; entre mig les farigoles de flor llarga i els aromàtics rabets de gat (*Sideritis leucantha*). Les cabres s'enfilen rostos amunt a ramats, seguint corriols imaginaris, i no deixen per esbrotar sinó els punxens alacantins.

En retornar, el capvespre és plàcid, la marinada el refresca. Enllà de les rambles, esgraonat, s'arredossa'l poble, terrós, al peu del puig. Ací un grup de palmeres, més enllà una de sola, van seguint les cases costa amunt; alguna s'enfila enlaire per damunt dels terrats, com un plomer invertit.

A l'hora d'encendre'ls llums, la lluna és a ponent fina com una llesca de meló. Pel camí, amb un pam de pols, la mainada juga. Surt de les coves subterrànies dels ravals, i corre per entre una fantàstica munió de xemeneies arran de sol. Un dels xicots duu un paraigua esparracat i al seu darrera criden els altres; un porta un pot de llauna ple de rocs i el fa sonar acompassadament. En passar jo el del paraigua diu: "Home! vol que'l combreguem?"